

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Nr. 29 / IANUARIE 2014

29

Succesul scăzut al elevilor – problema actuală a școlii românești |
de GABRIEL TEODORESCU
Prevenirea și reducerea fenomenelor de violență la nivelul clasei de elevi |
de MARIANA-ELENA BUCUR
Educația interculturală | de ALINA-MIHAELA FRĂȚILĂ
Schimb de experiență în Austria – aspecte ale pregătirii profesionale |
de MIRELA CONSTANTINESCU
Scientix – comunitatea virtuală a profesorilor de matematică și științe din
Europa | de IRINA VASILESCU
Stimularea interesului pentru știință și tehnologie prin mijloace inovatoare de
predare și învățare | de MARILENA IONESCU, ALEXANDRU GÎDĂR
Competențele cadrului didactic | de LIVIA ARMANU
Studiul evaluării on-line | de ELENA LILIANA ANIȚOAE
Paradoxurile învățării on-line | de IULIANA GALEȘ
Marketing educațional. O schimbare de paradigmă privind comunicarea,
relațiile publice și crearea de imagine în învățământul
contemporan | de MĂDĂLIN ROȘIORU

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Online: www.iteach.ro/experiencedidactice

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" își propune să promoveze aspectele practice ale predării, învățării și evaluării școlare prin aducerea în prim plan a experiențelor concrete ale cadrelor didactice. Constituie un canal de comunicare și de informare în cadrul comunității cadrelor didactice înscrise pe platforma iTeach.

Descriere prin cuvinte cheie:

didactică aplicată, practică pedagogică, situații educative, experiențe didactice

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație**

www.tehne.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54

București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

Olimpiu ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru Formarea Profesorilor)

Oana GHEORGHE (Institutul de Științe ale Educației)

Irina VASILESCU (Școala Nr. 195 București)

Simona VELEA (Institutul de Științe ale Educației)

Alexandra BUNICA (TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație)

Doru ȘTEFĂNESCU (Social IT)

Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru Pregătirea Personalului Didactic)

E-MAIL: echipa@iteach.ro

PAGINA REVISTEI:

www.iteach.ro/experiencedidactice

Succesul scăzut al elevilor – problema actuală a școlii românești

De **Gabriel Teodorescu**

În ultimii ani, școala românească, ca și instituție, s-a aflat sub influența diferitelor curente ale reorganizării, atât datorită schimbărilor din sfera economico-socială, cât și a schimbărilor intervenite în legislația de specialitate prin adoptarea Legii Educației Naționale. Rezultatele școlare scăzute ale unor elevi sunt consecința unor cauze diverse, pe care consider că le putem grupa astfel: greutăți materiale și lipsa unor cadre didactice motivate; greutăți sociale de dezvoltare și personale ale elevilor; lipsurile și chiar, în unele cazuri, perimarea organizării procesului de învățământ.

Pentru a realiza un anumit succes, o școală trebuie să dispună de un minimum de **spațiu școlar organizat și dotat corespunzător**. În multe școli, acest minim nu este atins, deoarece se lucrează încă în schimburi, iar altele nu dispun de spații specializate, cabinete, laboratoare, săli de sport etc. Până la această oră eu nu am cunosțință să fi interesat pe cineva, atât la nivel de minister cât și la nivel de politic local, care este situația vechimii clădirilor în care funcționează unele școli, la nivel național nefiind demarat nici un astfel de studiu. Cum în ultimii ani finanțarea învățământului per ansamblu nu a fost niciodată o preocupare a politicului care s-a succedat la guvernare, cu toate că au mai fost reabilitate diferite școli prin programe și proiecte unele cu finanțare externă, multe școli se găsesc în clădiri învechite, dispunând exclusiv doar de sălile de clasă, neexistând spațiile necesare și dotările pentru un învățământ modern de calitate. Vezi cazul reamenajărilor spațiilor disponibile din unele școli, odată cu trecerea și obligativitatea clasei pregătitoare, conform Legii Educației Naționale cu amendamentele și completările ulterioare.

Astfel, lipsa unor spații școlare corect amenajate și dotate modern reprezintă unul din factorii care acționează în mod negativ asupra succesului școlar al elevilor.

O altă cauză a succesului școlar scăzut este **insuficiența cadrelor didactice calificate** din unele zone în general din mediu rural greu accesibil.

Există profesori calificați la o disciplină, și care predau mai multe discipline din planul de învățământ, fie din lipsa cadrelor calificate, fie datorită micșorării numărului de clase și dispariției de catedre/ore normate, aceștia fiind nevoiți a preda și alte discipline pentru completarea normei didactice. Tot aici intră și o resursă umană neevaluată și ierarhizată corespunzător, dar mai ales neremunerată corespunzător adică motivată (vezi diminuările salariale din ultimii ani și neindexarea și corelarea salariilor din învățământ măcar cu rata inflației). În plus, nu se dorește în sistem a se recunoaște faptul că resursa umană este deja pe un trend de îmbătrânire, iar prin noua legislație în domeniu muncii vârsta de pensionare este în continuă creștere, și în plus un nivel scăzut de perfecționare și reconversie prin studii academice de specialitate, precum și o preocupare constantă pentru noutățile din domeniul disciplinei și al

pedagogiei și psihologiei, fapt care și acesta se reflectă în rezultatele școlare ale elevilor. Dacă această problemă nu va fi în atenția factorilor decizionali pentru a fi rezolvată, efectele vor fi resimțite în permanență ca și factori negativi în sistemul educațional. Mai mult, meseria de profesor deja devine astfel neatractivă, pentru tinerii absolvenți de instituții de învățământ superior, în sistem în ultimii ani nu au mai intrat în genere decât cei care nu au avut alte oportunități de angajare. În plus, o problemă este și feminizarea excesivă din sistem, ținând cont de faptul că capacitatea acestora este mult micșorată datorită obligațiilor familiale, vezi concediile de naștere și pentru îngrijirea copiilor foarte mici, fenomen puțin cercetat și analizat însă ca efect este resimțit în sistem.

O altă cauză ține de **difficultățile sociale, de creștere și personale ale elevilor**.

În multe școli există tot mai mulți copii care provin din familii dezorganizate, din familii în care ambii părinți lucrează mai mult de 8 ore pe zi, sau prestează activități remunerate în afară, aceștia fiind deseori aproape abandonati, de părinții naturali, fiind plasați spre creștere și educare unor rude deseori buni cu vârste înaintate. În plus unele medii familiare au un nivel foarte scăzut, iar copii proveniți din astfel de medii se adaptează deseori mai greu, având și unele dificultăți de dezvoltare personală. La noi nu s-au realizat studii referitor la condițiile familiare și succesul școlar și reușita socială. În general, elevii proveniți din familii unitare, complete au mai multe șanse de reușită prin obținerea de succese școlare față de cei care provin din familii monoparentale sau dezorganizate, iar condițiile materiale ale familiei au un rol important în determinarea reușitei școlare.

Nu în ultimul rând, trebuie luat în considerare, printre lipsurile în desfășurarea procesului de învățământ și faptul că **timpul de lucru** este folosit inefficient.

Cum legea Educației Naționale prevede în medie 35 de săptămâni lucrătoare pentru un an școlar, numărul real de ore alocate unor discipline este în continuă scădere, factorii decizionali și directorii unităților de învățământ trebuie să se și încadreze în finanțarea per elev conform legii, și în acest fel introducerea unui nr. de ore suplimentare la decizia școlii, ore destinate aprofundării unor discipline, sau ca și discipline noi, este destul de greu de realizat. În general există puține ore pentru fixarea materiei de către elevi, inclusiv pentru evaluarea acestora, deci volumul orelor de predare este mic.

Concluzia este că și timpul de lucru efectiv nerealizat integral sau consumat cu alte activități reprezintă unul din factorii care influențează în mod negativ reușita școlară a elevilor.

În plus, dacă am analiza microstructura unei ore la clasă, în majoritatea cazurilor din oră se pierd minute bune cu diferite activități administrative, situații urgente pe care profesorul trebuie să le predea până la sfârșitul orelor de curs etc., în sistem consider că pierderile medii de timp în cazul unei ore sunt în jurul valorii de 10% din durata destinată legal acestei ore la clasă. La o primă vedere câteva minute pierdute posibil să nu conteze, însă per total pierderea este semnificativă, dacă calculăm la nivelul unei luni se pierd două zile iar la nivelul unui an școlar peste douăzeci de zile lucrătoare. Am prezentat pierderile ca și nominale, însă pierderile reale sunt cu mult mai

mari. În plus tot ca și o amenințarea este uneori prelungirea nejustificată a pauzelor sau diferite alte activități desfășurate în unele școli în timpul programului efectiv, vizite, concursuri, simpozioane, activități artistice, și chiar cum se spune „clasele zburătoare” care nu au o sală proprie iar elevii sunt nevoiți uneori să meargă la fiecare oră în alte locații în diferite clădiri ale instituției de învățământ etc. Nu avem de ce né ascunde mulți cei care au copii în învățământul preuniversitar cunosc cel mai bine situație, ca să nu mai vorbim de cazurile în care unii dintre colegi lipsesc sau sunt pe concediu medical și nu există nici un fel de posibilitate de suplینire din partea corpului profesoral rămas, astfel unele clase rămân nesupravegheate sau efectiv li se dă drumul să plece acasă înaintea terminării programului zilnic. Concluzia activitatea reală din cadrul unei ore durează de fapt 35-45 de minute, orele fiind astfel reduse la minimum.

În sistemul preuniversitar românesc condiționarea orelor separate este primordială, nimeni nedorind încă măcar o grupare în cazul ciclului superior al liceului; nu există studii de specialitate și nici propuneri ale cercetătorilor în domeniul educației.

În lipsa unor măsuri energice în cazul absenteismului școlar și fugii de la ore, se cunoaște foarte bine numărul impresionant de absențe înregistrate chiar anul trecut și în prima parte a acestui semestru la nivel național de ordinul zecilor de milioane. Datorită unui cerc vicios închis, cei din învățământul obligatoriu nu pot fi constrânși în a urma o formă de învățământ conform legii și în plus nici nu pot fi dați afară din sistem fiind efectiv târați dar doar scriptic de la un an la altul. În plus nici nu pot fi aplicate corect standardele de evaluare profesorii care predau în astfel de școli fiind conștienți că nu pot lăsa repetenți un număr mare dintre elevi deoarece își pot pierde posturile. În plus chiar și în cazul claselor cu elevi buni și foarte buni există o masă critică care sunt doar prezenți fizic la ore și care nu participă activ la activitățile desfășurate de profesor.

Neparticiparea activă la ore a elevilor prezintă însă două aspecte. Unul vizibil care se remarcă prin indisciplina unor elevi, perturbarea orei prin diferite discuții sau prin faptul că acești elevi se ocupă de alte activități care nu au nimic în comun cu ora respectivă. Cel de al doilea aspect în general greu de remarcat este cel al neparticipării active a elevilor la procesul de învățământ, elevi liniștiți dar care se gândesc la orice altceva numai la ceea ce constituie obiectul lecției nu. Aici este vorba de fenomene de diminuare a participării active la lecție, datorită unei fluctuații a atenției elevilor, datorită monotoniei din timpul orelor de predare efectivă, datorită aplicării unor forme frontale de lucru cu elevii, și evident lipsa unor metode și a unor mijloace active de predare din partea profesorului. Consider că o amenințare efectivă o reprezintă insuficienta pregătire a lecției de către unii profesori, cauze multiple pe care cei din sistem le cunosc și nu de acum.

...Și, nu în ultimul rând, **sistemul de apreciere și notare** a elevului.

Nu avem de ce né ascunde, în multe cazuri elevii sunt examinați „în campanie” și nu continuu, evaluarea în acest caz fiind mai puțin o formă de învățare, cum ar trebui să fie. În mod cert prin corectarea unor aspecte negative posibil se va putea reuși prin eforturi și mijloace o îmbunătățire maximă posibilă a succesului școlar, conducând și la o eficientizare a activităților.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/succesul-scazut-al-elevilor-problema-actuala-a-scolii-romanesti>)

Prevenirea și reducerea fenomenelor de violență la nivelul clasei de elevi

De **Mariana-Elena Bucur**

Încă din anii 1930, Sigmund Freud vehicula ideea că umanitatea se îndreaptă spre violență, iar J. J. Rousseau vedea oamenii fericiți de la natură, dar tulburați de societate. Cu certitudine, atât unul cât și celălalt au avut dreptate. În ziua de azi, zâmbim din ce în ce mai rar, suntem din ce în ce mai nervoși, grăbiți, stresați. Când nu né convine ceva, răbufnim și acuzăm. Né transformăm încetul cu încetul în altceva.

Este vorba oare de furie? Dacă durează puțin, mai treacă-meargă. Cu toții trecem prin așa ceva, dar problema este că, în asemenea situații, sunt părinți care își palmuiesc copilul, îl alungă din preajma lor, îi vorbesc urât... Cel mare va găsi o formă sau alta de apărare, dar cel mic ce va face oare? Nu după multe stări de furie ale părinților, “micile ființe” vor începe să-și distrugă jucăriile, să-i lovească pe alți copii, să-i înjure pe bunici, să mângăiească pereții, să omoare animale mici sau alte fapte de violență. La micuțul școlar, starea sa de violență nu va întârzia să apară chiar din primele zile de școală — deși va fi supus la unele reguli ale colectivului. “Micuțul agresat” va începe să vorbească urât, să bată, să scuie etc. ...

Eficiente s-au dovedit a fi programele bazate pe rezolvarea de probleme sociale în care tinerii erau învățați să urmeze pași specifici de rezolvare a problemelor interpersonale. Alte programe au încercat centrarea pe îmbunătățirea competenței prosoziale și reducerea comportamentului de risc. Un asemenea program propus de Schinke, Botvin și Orlandi (1991) includea următoarele componente pentru un program eficient: deprinderi generale de rezolvare de probleme și luare de decizii; abilități cognitive generale pentru rezistență la influențele media și interpersonale; abilități de creștere a autocontrolului și stimei de sine; strategii de adaptare la situații stresante și anxietate prin utilizarea deprinderilor cognitive de *coping* și tehnicilor de relaxare comportamentală, deprinderi generale interpersonale și asertive.

Cu siguranță, învățătorul observă destul de repede instabilitatea “psihomotorie și emoțională” a elevilor care se reflectă în:

- lipsa concentrării atenției;
- agitație continuă, excesivă, comunicare (exprimare) incoerentă;

- abundența de mișcări;
- labilitatea emoțiilor și sentimentelor, a gândirii;
- comportamente dependente de circumstanțe de moment ale mediului.

Se pot elabora planuri de măsuri care pot fi extinse chiar la nivelul școlii, planuri care să semnaleze cazurile de violență și să le amelioreze în același timp.

Plan de măsuri pentru prevenirea/reducerea fenomenelor de violență la nivelul claselor de elevi

Actori implicați: elevi, cadre didactice, părinți, consilier școlar, reprezentanți ai comunității locale; **Domeniu: violența în interiorul mediului școlar:** - includerea, în fiecare semestru, în cadrul orelor de dirigiență a cel puțin unei teme care să pună în dezbatere problema violenței între elevi și a relațiilor dintre elevi- cadre didactice, personal didactic auxiliar și nedidactic; - lectorate cu părinții în care să fie dezbătută ca o temă principală problemă violenței în mediul familial, a violenței între elevi, a relațiilor dintre elevi și cadre didactice și a comportamentului părinților în școală; - organizarea unor activități extrașcolare sportive, artistice, civice în cadrul cercurilor de la nivelul unității școlare, a clubului copiilor, având ca profil non-violența; - organizarea unor programe civice, având ca teme: "Stop violenței! Lumea poate fi mai bună!", "Sunt civilizat. Vrei să fii ca mine?", "Spunem nu anturajului nociv!", prin care elevii mărșăluiesc prin școală cu pancarde care au scris pe ele titlurile mai sus menționate; - inițierea de programe și proiecte ale Consiliului Elevilor pe o problematică vizând combaterea violenței la nivelul unității școlare: Ex. 1. Proiectul "Sapătămăna anti-violenței"; Ex. 2. Proiectul "Încă o șansă"; Ex. 3. Proiectul "Zilele toleranței". - consilierea psiho-pedagogică a elevilor care prezintă forme accentuate de manifestare violentă, agresivă, în relațiile cu colegii și cadrele didactice, în cadrul Cabinetului de consiliere psihopedagogică; - consilierea pedagogică a cadrelor didactice pe problematica prevenirii și combaterii violenței în mediul școlar; - desfășurarea consiliului profesoral cu tema: "Responsabilitățile sistemului educațional privind respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copiilor";

Domeniu: Violența în cadrul ciclului primar: - canalizarea surplusului de energie al școlarului mic spre activități organizate cu sens și scop, cu tema: "Vreau să mă fac" un om mare... cuminte și cu ...minte"; - lichidarea conflictelor interioare ale copilului prin ambianța școlară calmă caracterizată printr-un sistem de cerințe constante, impuse ferm, dar binevoitor; - valorificarea conținutului lecțiilor în vederea educării unei conduite civilizate; - analiza comportamentului din timpul lecțiilor, recreațiilor și activităților extrașcolare în scopul promovării celor decente, pozitive, civilizate și contracării celor negative, vulgare, indecente; - implicarea efectivă a părinților în activitatea de educație prin selectarea programelor media și aprobarea vizionării lor, cunoașterea prietenilor și scoaterea dintr-un eventual anturaj nociv, prin pedesirea ferma a abaterilor.

Educatorii pot să dețină un rol de bază în prevenirea și limitarea comportamentelor agresive ale tinerilor prin variate modalități de intervenție:

- crearea unui mediu școlar sigur, cooperant, eliminând factorii de risc ai comportamentului agresiv;

- dezvoltarea, implementarea și evaluarea unor programe pentru școală care să ducă la creșterea rezistenței copiilor în postura de inițiator al actului agresiv, victimă sau susținător;
- dezvoltarea, implementarea și evaluarea unor programe care să abileze atât copiii cât și părinții în analiză critică a emisiunilor TV sau mass media (American Psychological Association Commission on Violence and Youth 1993 apud J. Allan, J. Nairne, J.A. Majcher, 1996).

Dincolo de măsurile de combatere a fenomenului de violență în familie și maltratare a copiilor, se impun și măsuri de prevenire a acestor fenomene: identificarea factorilor de risc. Pentru aceasta OMS a lansat un program de prevenire care urmărește patru niveluri de risc: individual (prin dezvoltarea respectului de sine a partenerilor, conștientizarea capacității și a puterii de control), interpersonal (prin creșterea coeziunii familiei, cultivarea relațiilor armonioase dintre părinți și copii, încurajarea femeii de a lua parte la controlul veniturilor casei), instituțional (prin programe educative, dezvoltarea sistemului de servicii de sănătate, recreere etc.), structural (prin stabilitate politică, controlul pieței muncii, egalitate de gen și nonviolenta în societate).

În concluzie, date fiind cele prezentate, consider că se impun ca necesare următoarele măsuri:

- sensibilizarea autorităților cu privire la promovarea măsurilor legislative care să reglementeze clar măsurile de combatere a violenței în familie (mai ales asupra copiilor);
- educarea populației în direcția prevenirii și combaterii violenței familiale (autoeducație, cunoașterea și apelul la servicii specializate);
- punerea în practică a măsurilor sociale de înlăturare a factorilor de risc.

Bibliografie: Cucos, C.(coord.) *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Polirom, Iași, 1998. Deutsch, M. *Psihologia rezolvării conflictului*. TEORA, București, 1996. Gliga, L.(coord.) *Managementul conflictului - ghid*. Tipogrup press, Buzău, 2001. Stan, E. *Profesorul între autoritate și putere*. Polirom, Iași, 1996. *** *Conflictele și comunicarea*. Editura Arc, București, 1988.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experientedidactice/prevenirea-si-reducerea-fenomenelor-de-violenta-la-nivelul-clasei-de-elevi>)

Educația interculturală

De **Alina-Mihaela Fratila**

Educația interculturală a devenit o temă de actualitate în școala și în societatea românească. Educația interculturală promovează atitudini tolerante, deschise, de acceptare și înțelegere firească a raportului "eu-celălalt" și a noțiunii de străin, recunoașterea și respectarea diferențelor culturale prin valorificarea pozitivă a relațiilor de egalitate între oameni și nu prin aplicarea polarității superior-inferior. În acest articol, voi face referire la modul în care educația interculturală poate sau este aplicată în școala în care lucrez. Locul meu de muncă este Liceul Teoretic "Șerban Vodă". În cadrul acestui liceu învață elevi de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a. Numărul total al elevilor este de circa 650.

Conform Dicționarului de Psihologie — Paul Popescu Neveanu, fenomenul educațional este unul social de dezvoltare, formare, construire a ființei umane ca subiect al acțiunii, al cunoașterii și al valorilor, prin comunicare și exercițiu, prin modelarea comportamentului său și prin integrarea în activitatea și în relațiile sociale.

Educația interculturală presupune promovarea unor politici școlare care să permită egalizarea șanselor în educație și a unor strategii de valorificare a diferențelor culturale pentru a le transforma în resurse pedagogice, iar responsabil de aceste demersuri este (în cadrul educațional instituționalizat) managerul grupei/clasei, respectiv cadrul didactic.

Identitățile multiple, tradițiile și obiceiurile se fac simțite chiar și în comunitățile mici, rurale. Același lucru putem spune și despre modul de relaționare dintre diverși indivizi sau grupuri de indivizi. Această diversitate presupune o nouă abordare a societății și a educației. Interculturalitatea aduce în societate un plus de cunoaștere și de îmbogățire culturală.

Educația interculturală se referă la teme ca "acceptarea", "conviețuire cu ceilalți", "participare", evitarea prejudecăților și promovarea unei educații democratice interculturală/multiculturală. Când vorbim de educație interculturală ne referim ca un element cheie și anume interculturalismul.

Educația interculturală poate atinge trei niveluri:

- de curriculum nucleu,
- de curriculum la decizia școlii,
- la activitățile extracurriculare.

De asemenea, educația interculturală poate atinge mai multe direcții:

- etnică,
- religioasă,
- profesională,
- rasială.

Educația interculturală poate fi implementată cu succes în orice școală din țara noastră. Școala mea abordează ideile educației interculturale prin următoarele componente:

- își organizează activitatea într-un mod democratic dând astfel elevilor posibilitatea să se exprime liber, să dialogheze ținând cont de ceilalți, lasându-i să-și asume responsabilități;
- le oferă tuturor elevilor șanse egale, prin participarea la activități extracurriculare, evitând marginalizarea sau izolarea elevilor;
- elevii din cadrul liceului, pot experimenta diverse roluri, pot identifica și analiza raporturi de autoritate în cadrul grupului de elevi sau în cadrul instituției, pot depista abuzurile și pot reacționa la acestea;
- relațiile dintre elevi s-au îmbunătățit datorita cooperării dintre aceștia;
- școala asigură un anumit prestigiu fiecărui elev, eliminând orice urmă de manifestare discriminatorie din comportamentul elevilor.

Activitățile extracurriculare propuse și derulate de liceu din perspectiva educației interculturale sunt următoarele:

- participarea la diferite evenimente culturale și sărbători locale;
- organizarea de activități sportive: "Cupa Liceului Teoretic "Șerban Vodă" la fotbal;
- invitarea în spațiul școlar a unor specialiști: Parteneriate educative cu medici nutriționiști, cu Poliția Rutiera, etc;
- utilizarea frecventă a centrelor de documentare, a bibliotecii școlare: activități susținute în incinta bibliotecii;
- activități vocale și corale: serbări susținute de elevii talentați ai școlii cu diverse ocazii; pot aminti aici nenumăratele serbări caritabile susținute de elevi cu scopul de a-și ajuta colegii suferinzi de boli grave;
- parteneriate cu diferite școlii din alte zone sau medii sociale;
- vizite, excursii.

Printre proiectele educaționale derulate de clasele primare din perspectiva educației interculturale pot aminti următoarele:

1. "Să ne păstrăm obiceiurile!"
2. "Copilăria — minunea sufletului meu! — concurs județean de creație plastică și literară.
3. "Toți suntem egali!"
4. "Școala mea — a doua casă!"

Învățarea interculturală presupune o învățare pe tot parcursul vieții, de la o vârstă fragedă. Dacă ne putem educa copiii de mici că ei nu sunt mai presus decât nimeni și că fiecare persoană trebuie tratată cu șanse egală, cu siguranță vor deveni adulți toleranți ce vor accepta și se vor îmbogăți după urma diversității culturale. Datoria noastră, a cadrelor didactice este aceea de a le oferi copiilor experiențe de învățare care să-i familiarizeze cu diferite culturi.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/educatia-interculturala>)

Schimb de experiență în Austria – aspecte ale pregătirii profesionale

De **Mirela Constantinescu**

Articolul împărtășește impresii, păreri, lucruri noi aflate în vizita de studiu din Austria, în cadrul proiectului POSDRU "Formarea cadrelor didactice în domeniul evaluării competențelor profesionale", proiect implementat de CNDIPT.

Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic implementează proiectul strategic „Formarea cadrelor didactice în domeniul evaluării competențelor profesionale”, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Axa prioritară nr. 1 „Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, Domeniul major de intervenție 1.3 „Dezvoltarea resurselor umane în educație și formare profesională”, conform contractului POSDRU/57/1.3/S/30768. În cadrul activității VII. Vizite de studiu, echipa de management și implementare a proiectului a prevăzut, în graficul proiectului, organizarea unei vizite de studii în Austria, la Linz, cu participarea a 20 de profesori selectați din rândul cursanților programului C-„Dezvoltator de instrumente de evaluare” (program organizat în cadrul proiectului).

Vizita de studii a avut ca obiective:

1. Documentarea participanților cu privire la sistemul educațional din Austria, focalizată pe pregătirea profesională
2. Structura și funcționarea sistemului educațional din Austria (accesul elevilor la diferite forme de învățământ, modalități de susținere, inclusiv financiare ale învățământului profesional, modul de organizare și desfășurare al acestuia, modul de evaluare curentă și la finalul învățământului profesional, date privind ocuparea, modul în care se asigură ocupabilitatea absolvenților, gradul de inserție al absolvenților pe piața muncii)
3. Identificarea aspectelor comune și a diferențelor în ceea ce privește definirea calificărilor profesionale din Austria și România
4. Documentarea privind caracteristicile rutelor de formare (SPP-uri/curriculum/evaluare)
5. Evaluarea curentă și examenele de certificare profesională
6. Preocupări privind dezvoltarea învățământului profesional în Austria
7. Dezvoltarea/consolidarea de relații interpersonale și instituționale cu unități școlare din Austria.

Instituțiile vizitate în Austria, în perioada 18-22 noiembrie 2013, au fost: Inspectoratul Școlar al Austriei Superioare-Linz, Universitatea Pedagogică a Austriei Superioare-Linz, Liceul Tehnologic LITEC-Linz, Școala de Turism Salzkammergut-Bad Ischl, Școala de Modă-Ebensee, Școala de Turism Klessheim-Salzburg, Școala de Agricultură și Silvicultură-Sankt Florian, Școala Profesională 2-Linz, Școala Profesională 9-Linz, Liceul Tehnologic de 5 ani Goethestraße-Linz.

Pe parcursul vizitelor efectuate în aceste instituții, am primit informații importante, noi, și anume:

- Structura sistemului educațional austriac
- Atribuțiile Inspectoratului Școlar Regional
- Sistemul dual de învățământ
- Organizarea Școlii de Ucenici
- Rețele școlare
- Aspecte referitoare la descentralizare
- Gradul de inserție al absolvenților pe piața muncii
- Formarea inițială și continuă
- Asistența pedagogică oferită instituțiilor de învățământ
- Actualizarea periodică a programelor școlare și a conținuturilor în funcție de cerințele agentului economic
- Centrarea pregătirii profesionale pe elev • Certificarea competențelor profesionale
- Obținerea atestatului profesional
- Caracterul aplicativ al proiectelor de absolvire
- Colaborarea școală-părinți-agent economic
- Asigurarea manualelor școlare
- Abordarea interdisciplinară a procesului de predare-învățare-evaluare
- Baza materială a școlii pentru orele de specialitate: teorie, laborator, instruire practică
- Competiții, concursuri, olimpiade, târguri de turism, activități de cercetare
- Parteneriate internaționale
- Traseul profesional al absolvenților.

Detaliez câteva aspecte noi, specifice Școlilor Profesionale din Linz, considerând deosebit de eficientă funcționarea Școlii de Ucenici, pentru asigurarea unei formări profesionale de calitate. M-au impresionat succesul înregistrat de sistemul dual de învățământ și competiția constructivă dintre cele două școli profesionale învecinate. Și, este lăudabilă implicarea Camerei de Comerț în organizarea Școlii de Ucenici.

a. Sistemul dual de învățământ

Este un sistem de învățământ în cadrul căruia responsabilitatea pregătirii profesionale a elevilor revine atât școlii, cât și agentului economic. Sunt 26 de școli în sistem dual în Austria Superioară, 9 dintre ele fiind comasate în Linz. Planurile de învățământ și programele școlare sunt flexibile și adaptate necesităților din economie. Sistemul dual de învățământ este finanțat de land, Austria Superioară și Camera de Comerț.

b. Organizarea Școlii de Ucenici

Ucenicii sunt instruiți în firme/întreprinderi în diverse meserii/calificări profesionale sau, efectuează la agentul economic perioade de practică. Pentru a accede în sistemul dual de învățământ, elevul trebuie să găsească agentul economic la care își desfășoară instruirea practică și să încheie un contract cu acesta. Pe toată perioada instruirii, elevul este în același timp și angajat al firmei/întreprinderii la care își desfășoară pregătirea practică. Nu școala recrutează elevii pentru Școala de Ucenici, ci agentul economic.

Un aspect important practicat în întreg învățământul profesional și tehnic din Austria, nu numai din Școlile de Ucenici, este interdisciplinaritatea. Aceasta este asigurată prin corelarea programelor școlare la disciplinele de cultură generală, în special la matematică, fizică, chimie cu cele de la cultura de specialitate. Abordarea interdisciplinară a procesului de instruire permite elevilor o vedere de ansamblu asupra a ceea ce învață, facilitând înțelegerea și aplicarea noțiunilor studiate.

Programele școlare sunt realizate în colaborare cu agenții economici și reflectă nevoile de pregătire a forței de muncă din perspectiva acestora. De asemenea, există obligativitatea revizuirii periodice a acestor programe în funcție de noutățile din domeniul tehnologic. Conținuturile sunt stabilite de fiecare land, profesorul având posibilitatea aprofundării acestora. Toate activitățile didactice sunt centrate pe competențe. Elevii beneficiază de manuale școlare puse la dispoziție de către școală.

Calificările profesionale oferite de Școala Profesională 2, Linz sunt: faianțar, sobar, tâmplar, constructor elemente prefabricate, coșar, zidar/dulgher, operator tehnologia informației. Durata școlarizării la Școala de Ucenici este de 2, 3 sau 4 ani în funcție de calificarea profesională. Pentru un an de studiu, durata de instruire este de 50 de săptămâni, din care 40 de săptămâni la agentul economic și 10 săptămâni în școală.

c. Implicarea Camerei de Comerț în organizarea Școlii de Ucenici

Camera de Comerț pune la dispoziția elevilor și părinților informații privitoare la cererea de forță de muncă a firmelor, pentru a le facilita elevilor găsirea unui loc de practică. Selecția profesorilor este făcută de Camera de Comerț, dintre specialiștii din industrie, pe baza unei liste existente la Inspectoratul Școlar. Acest aspect are ca dezavantaj faptul că, deși sunt foarte buni specialiști în domeniul lor de activitate, persoanele selectate au cunoștințe sumare de pedagogie și metodică. De aceea, profesorii selectați pot fi degrevați de ore pe parcursul unui an școlar, pentru a parcurge modulele oferite de Facultatea de Pedagogie. Degrevarea de ore este posibilă cu condiția efectuării, de către profesor, a unui stagiului de 2 ani de predare.

Camera de Comerț organizează evaluarea de certificare pentru Școala de Ucenici în funcție de cerințele agentului economic și, de asemenea, sprijină financiar (în mod substanțial), școala.

d. Evaluarea competențelor

Evaluarea curentă este un proces relativ flexibil, în care elevul trebuie să facă, în principal, dovada abilităților și deprinderilor dobândite în școală și la agentul economic. Școala nu are atribuții de evaluare a pregătirii practice desfășurate la agentul economic.

Evaluarea de certificare pentru Școala de Ucenici este formată din două componente de bază: – în anul terminal, o parte din examenul final se consideră promovat pe baza evaluărilor curente realizate în școală și la agentul economic – realizarea unui proiect de specialitate, care să fie agreat de agentul economic. Certificatul de calificare profesională este valabil la nivel federal, în Austria.

e. Baza materială a școlii pentru orele de specialitate: teorie, laborator, instruire practică

Baza materială a școlilor este, din punctul meu de vedere, impresionantă. Elevul are posibilitatea să efectueze, la orele de instruire practică, toate operațiile procesului tehnologic specific meseriei/calificării, atelierul școlii fiind dotat cu toate echipamentele profesionale necesare. Dotarea este asigurată prin finanțare de la bugetul de stat și prin sponsorizări ale agenților economici parteneri.

Ucenicul efectuează ore de laborator tehnologic și instruire practică atât la agentul economic, cât și în școală. Activitățile desfășurate în școală nu se mai repetă și la agentul economic, colaborarea dintre cele două organizații fiind foarte strânsă.

f. Traseul profesional al absolvenților

De regulă, absolvenții Școlii de Ucenici, se angajează la agentul economic la care și-a efectuat practica, deși nu există această obligativitate.

Interesant este faptul că, absolventul Școlii de Ucenici are posibilitatea continuării instruirii la nivel superior, fără să fie obligat să parcurgă alte forme de învățământ, ci doar făcând dovada competențelor pe care le are. Astfel, după absolvirea Școlii de Ucenici, se poate susține un examen de bacalaureat profesional, care dă dreptul de a urma o universitate tehnică. Disciplinele vizate pentru bacalaureatul profesional sunt: limba germană, limba engleză, matematică aplicată și o probă de specialitate.

Exemplele de bună practică relevante sesizate, de mine, care pot fi preluate în România se referă la:

- Motivarea elevilor pentru învățare
- Comunicarea eficientă: profesor-elev-părinte
- Implicarea comunității în viața școlii
- Tutoriat asigurat de elevii din ultimii ani de liceu
- Integrarea elevilor cu CES
- Stimularea inițiativei și creativității elevilor
- Desfășurarea de activități de marketing
- Lucrul pe grupe de elevi la activitățile de laborator și instruire practică
- Abordarea interdisciplinară a procesului de predare-învățare-evaluare
- Expunerea lucrărilor de diplomă reprezentative

- Pregătirea profesională multilaterală a elevilor
- Utilizarea softurilor specifice domeniului de pregătire
- Utilizarea platformei Moodle
- Colaborarea reală și eficientă școală-agent economic — Desfășurarea pregătirii practice a elevilor în alte țări
- Dotarea spațiilor de instruire practică cu echipamente profesionale moderne
- Asigurarea bazei materiale moderne cu sprijinul agenților economici
- Implicarea activă a Camerei de Comerț în funcționarea sistemului educațional și în derularea unor proiecte cu diverse firme de profil
- Programe de formare continuă gratuite
- Competiție între școli în ceea ce privește nr. de profesori perfecționați
- Organizarea sistemului dual de învățământ
- Grad ridicat de inserție al absolvenților pe piața muncii
- Parteneriate și schimburi de experiență la nivel național și internațional

Deosebiriile sistemului de evaluare austriac față de cel românesc sunt: organizarea descentralizată a examenului de bacalaureat; organizarea examenului de bacalaureat profesional; centrarea examenului de bacalaureat pe competențe; desfășurarea de cursuri de pregătire a examenului de bacalaureat; probele susținute la examenul de bacalaureat diferite de la o școală la alta; sistemul de notare (de la 1 la 5); existența documentelor electronice de notare; evaluarea pregătirii practice în colaborare cu agentul economic; evaluări predominant tradiționale; predarea lucrării de diplomă-condiție obligatorie pentru înscrierea la examenul de bacalaureat; nu se monitorizează progresul școlar; evaluarea proiectului nu se face în mod unitar; certificările competențelor profesionale sunt validate de evaluatori externi; expunerea proiectelor reprezentative realizate de către elevi; implicarea Camerei de Comerț în organizarea examenului de certificare; abordarea interdisciplinară a evaluării; elevii nu elaborează portofolii.

Concluzii

Am descoperit atât asemănări, cât și deosebiri între sistemele educaționale din cele două țări, România și Austria. De evidențiat este faptul că, sistemul de învățământ profesional și tehnic din Austria asigură o inserție foarte bună a absolvenților pe piața muncii. Am rămas impresionată de următoarele aspecte:

- competiția dintre școli în ceea ce privește nr. de profesori perfecționați (formarea continuă nefiind obligatorie) și de implicarea Universității de Pedagogie în acordarea asistenței pedagogice unităților de învățământ preuniversitar
- motivarea elevilor pentru învățare
- dotarea atelierelor de instruire practică cu echipamente profesionale, atât moderne, cât și tradiționale
- creativitatea elevilor și de modul de valorificare a produselor realizate de către aceștia.

Mi-a plăcut, în mod deosebit, că elevii demonstrează interes și

atitudine pozitivă pentru sarcinile de lucru; sunt responsabili și motivați pentru pregătirea lor profesională; manifestă entuziasm în promovarea produselor create de ei.

Importante și utile mi se par colaborarea școlii cu agentul economic pentru asigurarea formării profesionale a tinerilor, precum și parteneriatele/schimburile de experiență cu alte școli de profil din Austria și numeroase țări europene. Am constatat că pregătirea profesională de calitate oferită tinerilor asigură recunoașterea competențelor formate la nivelul 5 european.

Toate unitățile școlare vizitate pot fi considerate modele pentru sistemul educațional austriac.

Prin această vizită de studiu, mi-am îmbogățit și validat informațiile privind modul de implementare a sistemului de evaluare a competențelor în modelul austriac. Prin schimbul de opinii cu profesorii și conducerea instituțiilor vizitate, am identificat aspecte noi referitoare la evaluarea curentă și examenele de certificare profesională. Îmi este mai evident faptul că, evaluarea asigură, în primul rând, o învățare de calitate și că, îmi este la îndemână îmbunătățirea ei. M-aș bucura să putem transfera exemplele de bună practică relevante sesizate în Austria, în sistemul de învățământ românesc. Pentru mine, a fost deosebit de util, plăcut și interesant acest schimb de experiență, atât pe plan profesional, cât și personal.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experientedidactice/schimb-de-experienta-in-austria-aspecte-ale-pregatirii-profesionale>)

Scientix – comunitatea virtuală a profesorilor de matematică și științe din Europa

De **Irina Vasilescu**

Comisia Europeană a lansat în mai 2010 Scientix (www.scientix.eu), un portal web care are ca public țintă profesorii, cercetatorii, factorii de decizie politică, părinții și orice alte persoane interesate în predarea și învățarea matematicii și a disciplinelor științifice. Scientix oferă acces la materiale, rezultate de cercetare și documente de politici educaționale europene, la proiecte de educație în domeniul matematicii și științelor finanțate de Uniunea Europeană și de către diverse inițiative naționale. Platforma facilitează diseminarea regulată și schimbul de știri, know-how și bune practici în educația științifică din întreaga Uniune Europeană. Scientix este operat de European Schoolnet în numele Comisiei Europene. European Schoolnet (EUN) este un factor cheie la nivelul UE în domeniul educației, reprezentând o rețea din 31 de

ministere ale educației din statele membre ale UE și din afara acesteia. EUN oferă portaluri și instrumente online pentru predare, învățare și colaborare și are ca obiectiv a aduce o schimbare în școală prin intermediul utilizării noilor tehnologii.

Introducere

Portalul este disponibil în șase limbi: engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană și poloneză și oferă acces la produsele și rezultatele principalelor proiecte educaționale europene cu conținut de matematică și științe finanțate de Uniunea Europeană.

Filozofia platformei poate fi rezumată prin următoarele cuvinte cheie: „a căuta”, „a găsi” și „a implica”. Acest motto pune accentul pe trecerea de la un portal de unde informația este diseminată către utilizatorii finali (care acționează în acest caz, în calitate de utilizatori pasivi) spre o platformă dinamică, centrată pe utilizator. Scientix, prin urmare, nu ar trebui să fie văzută ca un simplu instrument de informare, ci mai degrabă ca o platformă colaborativă.

Informațiile și serviciile furnizate cuprind mai multe dimensiuni ale educației în domeniul științelor și vizează o varietate largă de actori implicați în educația pentru știință. De exemplu, pentru cadrele didactice, Scientix a colectat materiale didactice de la sute de proiecte europene, pe care le face disponibile la cerere în toate limbile vorbite în Europa.

Cu toate acestea, Scientix nu este doar o pagină web! Mai multe evenimente, cursuri online și ateliere de lucru au fost și vor fi în continuare organizate în următorii ani. Evenimentul principal de până acum a fost conferința Scientix, care a fost organizată în perioada 6–8 mai 2011, și a avut ca scop crearea de legături între comunitățile online din știință și educație. Un newsletter lunar este, de asemenea, trimis pentru a furniza informații despre actualizările de pe portal.

De ce un portal pentru educația în domeniul științific?

Deși fiecare stat membru UE este responsabil pentru organizarea și conținutul sistemului său de educație, există avantaje în conclucrarea pe probleme cum ar fi cele de educație în domeniul matematicii și științei. Provocările legate de educația pentru știință și tehnologie sunt comune și urgente în toate țările europene: învățământul tradițional a fost axat în principal pe predare și testare, pe dobândirea de cunoștințe și abilități, pentru un model de societate industrială care este în prezent în pe cale să dispară. Statele membre ale UE împărtășesc nevoia urgentă de a se adresa lipsei de interes a tinerilor pentru știință și tehnologie, nevoia de a atrage mai mulți dintre aceștia către

carriere științifice și tehnologice și pentru a asigura tuturor tinerilor însușirea competențelor și cunoștințelor necesare de către viitorii cetățeni responsabili și inovatori. Aceasta este, însă, o investiție pe termen lung.

Schimbarea sistemelor educaționale europene fragmentate și greoaie necesită eforturi susținute pe termen lung și implicarea tuturor părților interesate la toate nivelurile: profesorii trebuie să fie pregătiți și sprijiniți, factorii de decizie trebuie să definească și să aplice modificări în programele de învățământ, metodologiile și practicile de evaluare, părinții trebuie să înțeleagă și să sprijine nevoia de schimbare, iar universitățile, mediul de afaceri, actorii implicați în educația informală și societatea civilă trebuie să joace de asemenea un rol în scopul de a face educația științifică mai semnificativă și legată de societate. Acest lucru înseamnă că este necesar un efort concertat din partea tuturor părților interesate. Scientix poate juca un rol important în sprijinirea acestor eforturi, deoarece ea construiește puntea necesară între aceste părți interesate, în scopul de a facilita dialogul și schimbul de bune practici, orientări politice și rezultate ale cercetării.

Accesul la portal este liber și gratuit, astfel încât oricine este interesat în educația științifică în Europa se poate alătura comunității Scientix. Cea mai mare parte a conținutului de pe portal este accesibilă pentru toți utilizatorii, fără înregistrare. Cu toate acestea, după înregistrare, utilizatorii au posibilitatea de a accesa unele conținut suplimentare, cum ar fi paginile lor personale, și de a folosi servicii suplimentare, cum ar fi forumurile și chatul, dar mai ales să solicite traduceri ale materialelor didactice existente. Toți utilizatorii sunt încurajați să își exprime opinia cu privire la portal prin instrumentul de feedback, și, astfel, să ia parte la dezvoltarea în continuare a portalului.

Concluzii

Scientix a fost lansat în mai 2010. De atunci, acesta s-a dovedit a fi un portal de succes, care atrage utilizatorii în a căuta proiecte educaționale de știință și studii, a naviga și descărca rapoarte, resurse și instrumente și a folosi serviciile de comunicare și de traducere furnizate. Sondajul anual de utilizare al Scientix a arătat că acesta a reușit să ajungă la grupurile țintă vizate: mai mult de două treimi din utilizatorii sunt profesori la școli sau universități, urmași de cercetători, factori de decizie politică și manageri în învățământ, cum ar fi directori de școli, experți implicați în dezvoltarea curriculum-ului, etc. Cei mai mulți utilizatori sunt în căutarea de informații referitoare la proiecte, știri și materiale didactice, și sunt în general mulțumiți de conținutul și resursele pe care au găsit — unul din trei dintre respondenții studiului au folosit unul sau mai multe resurse de la Scientix în activitatea de predare. Scientix este în creștere treptată, pe măsură ce mai multe proiecte se alătură comunității și își partajează resursele și materialele prin intermediul portalului, care este, de asemenea, în mod constant actualizat și dezvoltat pentru a afișa starea curentă și cele mai recente rezultate ale proiectelor, precum și a satisface nevoile și dorințele utilizatorilor. Scientix este tot timpul în căutarea de noi inițiative educaționale care să se alătore comunității pentru a demonstra noi idei și bune practici pentru educația științifică din Europa.

Cod QR

Stimularea interesului pentru știință și tehnologie prin mijloace inovatoare de predare și învățare

De **Marilena Ionescu**

Parteneriatul educațional contribuie în mod esențial la dezvoltarea tinerilor, la deschiderea către lumea muncii, la pregătirea pentru viață — acesta fiind principalul scop al oricărui parteneriat. Un exemplu de bună practică, care arată complexitatea unui astfel de parteneriat, este consorțiul STIMULA în care se regăsește și Colegiul Național Nicolae Titulescu din Craiova. Acest consorțiu s-a încheiat în cadrul unui proiect multilateral Comenius. În cadrul proiectului, s-au dezvoltat metode inovative pentru o mai bună predare și învățare a S&T, pentru creșterea interesului elevilor. S-a pornit de la rezultatele evaluărilor PISA (Programme for International Student Assessment) și TIMMS (Trends in International Mathematics and Science Study).

Consortiului STIMULA (Stimulating science and technology competences through innovative means for teaching and learning) a fost realizat de 6 parteneri: coordonator Fundatia Elhuyar, Spania, St. Mary's University College Belfast, Irlanda, Universitatea din Zaragoza Spania, Steinbeis Innovation Germania, Phaenovum — Germania și Colegiul Național Nicolae Titulescu Craiova, România.

Activitățile la CNNTitulescu s-au axat pe studierea motivării elevilor, a STIMULării interesului pentru S&T aplicând pre- și post — chestionare, noi materiale didactice, cursuri precum și pe instruirea profesorilor.

În paralel, alte 7 școli europene din Spania, Franța, Germania și Marea Britanie au participat la acest proiect, dar în mod indirect. CNNTitulescu este singura școală partener pilot în acest proiect.

Concluziile obținute după primele cercetări au arătat că tinerii folosesc tehnologia, urmăresc rezultatele ultimelor cercetări, dar nu fac legătura cu ceea ce se învață în școală, nu consideră orele de S&T, de matematică, de TIC ca fiind baza acestor realizări. De aceea, partenerii consorțiului au stabilit noi metode pentru atragerea tinerilor către aceste domenii. Astfel, elevii cu vârste cuprinse între 12 și 14, de exemplu, au participat la un interesant concurs despre știință și tehnologie care a avut loc on-line. Au fost propuse o serie de probleme pe teme referitoare la știință, tehnologie, inginerie și matematică. Elevii dintr-o clasă au examinat problema împreună, și-au împărțit sarcinile de lucru,

dar au trimis o singură concluzie. Răspunsul elevilor a fost prezentat ca un poster digital și o prezentare video. Criteriile de evaluare au fost: capacitatea de a reflecta subiectul și de a sintetiza concluziile, conținutul adecvat, complet și, în mod special, creativitatea, originalitatea lucrărilor, în concordanță cu vârsta elevilor. Experimentele au fost concepute pentru elevii între 14 și 16 de ani. Profesorii de fizică, S&T, TIC sau matematică i-au ajutat să realizeze aceste activități. Aceștia au investigat o Cutie neagră și au construit mașina Rube Goldberg. Cei mai mari participanți, cu vârsta între 16 și 18 de ani, au fost alături de oameni de știință din instituții de cercetare sau industrie (Centrul de Meteorologie- Craiova, Universitatea din Craiova) pentru a se familiariza cu mediul în care aceștia lucrează.

La finalul activității, elevii au fost chestionați din nou, pentru a determina impactul pe care pilotarea metodelor l-a avut asupra lor.

Rezultatele chestionarelor privind proiectul "STIMULA" reflectă percepții, interese și vocații în raport cu S&T de către mai multe grupuri locale din țara Bascilor (Spania și Franța), Germania, Irlanda de Nord (Marea Britanie) și România.

Diferențe legate de limbă, cultură, curricula academică sunt evidente. Noi nu pretindem că aceste grupuri alese sunt reprezentative populațiilor locale, regionale sau naționale. Cu toate acestea, am putea descrie rezultatele noastre ca destul de omogene, care indică faptul că punctul de vedere exprimat de către elevi din școlile secundare de-a lungul Europei cu privire la S&T ar putea arăta niște puncte comune.

Astfel, vom începe aceste concluzii, care pot fi deduse din rezultatele noastre, printr-o descriere generală percepțiilor și intereselor elevilor din școlile secundare din Europa pentru S&T.

Percepția utilității învățării despre subiecte din S&T este destul de pozitivă. Majoritatea elevilor le consideră utile mai ales pentru alegerea unei cariere în domeniul științei și tehnologiei în viitor, dar și pentru a rezolva problemele de zi cu zi sau de asemenea, de a fi un consumator mai responsabil. Scorurile mai mici sunt legate cu "aptitudini sociale" — comunicarea cu alte persoane sau de a fi mai sensibili față de alte persoane. Ei nu par să perceapă legătura dintre discipline academice, tehnologie și comunicare.

În general, elevii percep că S&T este cel mai bun mod pentru înțelegerea lumii noastre și furnizarea de confort și bunăstare. De asemenea, este evident că nu au o viziune idealizată despre S&T, din moment ei sunt preocupați de riscurile lor. Pe de altă parte, în multe cazuri aceștia sunt convinși că S&T sunt cele mai complicate. Deși multe stereotipuri despre oamenii care lucrează în S&T ("oameni", "plictisitor", "ciudat") sunt respinse, dar încă unele dintre ele sunt acceptate. Unele dintre aceste stereotipuri ar putea fi considerat "pozitive" (oameni care lucrează în S&T sunt considerate "harnici", "creativi", uneori "dependenți de a lucra"), acest lucru reflectă un punct de vedere care poate influența luarea în considerare a elevilor alegerea unei cariere în S&T. De fapt, aproape toți elevii consideră motivele profesionale ca fiind cele mai importante pentru a alege o carieră în S & T, deși alte motive, ca prestigiu, sau chiar posibilitatea de a câștiga o mulțime de bani, sunt luate în considerare.

Uneori, s-a presupus că interesul elevilor față de S&T în școala secundară este scăzut, și programele educaționale, de obicei, se declară a fi dedicate pentru creșterea acestuia. Cu toate acestea, rezultatele studiului nostru nu acceptă această idee. Elevii sunt interesați de ambele probleme legate de S&T, atât în folosirea în viața lor, cât și în studierea subiectelor legate de S&T, care sunt considerate "distractive" și interesante" de mulți dintre ei. Elevilor le plac ca activități școlare în domeniul S&T: experimentele, proiectele și excursiile (aceste activități au avut cele mai ridicate scoruri). Concursuri sau prelegerile sunt, de obicei, interesante doar pentru o minoritate.

Este demn de remarcat faptul că, mai multe informații despre S&T vin către elevi din mediul academic (prelegeri, activități...), dar problemele din S&T se ridică și în din viața lor de zi cu zi, din mass-media. Deși elevii, de obicei, obțin informații de la profesori și părinți, mulți dintre ei obțin acest tip de informații de la televiziune, Google și Youtube. Ar trebui remarcat că informația provenind de la televiziune nu este "la cerere", ca informațiile obținute printr-o căutare în Google sau o întrebare de la un profesor. Elevii trăiesc într-o lume foarte influențată de S&T, informația este foarte accesibilă și vine către ei în diferite moduri și formate. În ceea ce privește vocația, există o dispersie importantă între grupuri, regiuni diferite și vârste.

În general, interesul față de cariere ca cercetător sau profesor este doar mediu spre scăzut. Interesul față de cariere ca medic, inginer sau designer este mediu. Aceste rezultate implică faptul că interesul destul de mare al elevilor în probleme de S&T și de studierea lor, dar acesta are doar o influență limitată, atunci când elevii se gândesc carierele lor viitoare. Mai multe informații, date despre participanți, chestionarele aplicate, precum și ebook cu rezultatele studiului le puteți găsi la următorul link: <http://stimula-project.eu>

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/stimularea-interesului-pentru-stiinta>)

Competențele cadrului didactic

De **Livia Armanu**

Competențele profesorului au constituit dintodeauna și rămân o problemă, deoarece, deși există sintagma "profesor ideal", în realitate acesta nu există, din păcate. Competențele necesare unui bun cadru didactic, ancorat în realitățile mileniului III, sunt de ordin general și se consideră că ele se referă la anumite caracteristici ale educației și ale sistemului de învățământ preuniversitar actual. Articolul încearcă să readucă în atenție subiectul "profesorului ideal".

Competențele unui profesor diferă de nivelul său de experiență, debutant sau expert și de obiectul pe care-l predă.

O detaliere a lor ne permite să le organizăm în: 1. competențe privitoare la subiectul și conținutul învățării; 2. competențe referitoare la clasă; 3. competențe cu privire la școală și la sistemul educativ; 4. valorile, atributele și abilitățile implicate de profesia didactică 5. competențele de comunicare se bazează pe abilitatea de a înțelege, de a exprima și de a interpreta gânduri, sentimente și fapte atât pe cale orală cât și în scris (ascultare, vorbire, citire și scriere) într-o gamă potrivită de contexte sociale – la serviciu, acasă, în educație și instruire – conform cu dorințele sau nevoile individului.

Comunicarea într-o limbă străină de asemenea apelează la abilități de mediere și înțelegere culturală. Nivelul performanței va varia între cele patru dimensiuni, între diferitele limbi și conform cu moștenirea și cadrul lingvistic al individului.

a. Competențe științifice, metodice și psihopedagogice:

- Să conducă procesul de predare-învățare-evaluare și să valorifice cunoștințele științifice de specialitate, psihopedagogice și metodice la nivel înalt;
- Să dovedească autoritate profesională recunoscută de către elevi, părinți și cadre didactice de specialitate;
- Să demonstreze că poate lucra cu elevi de diferite vârste și îi poate motiva pentru realizarea obiectivelor propuse. Exemple: participarea la concursuri școlare, realizarea de proiecte pe tema Francofoniei, a Zilei Limbilor Europene;
- Să elaboreze și să folosească instrumentele de evaluare specifice procesului instructiv-educativ și nivelului de pregătire a elevilor;
- Să formeze elevilor competențele cheie: aptitudini și competențe lingvistice, de învățare, civice, interpersonale, interculturale și sociale, de exprimare culturală. Exemple: participarea la acțiuni cu caracter civic "Tambours de la Paix", concursuri de cultură generală pe site-ul Francophonie 2012;
- Să posede cunoștințe de psihologie și de metodică.

b. Competențe manageriale:

- Să respecte legislația în domeniul învățământului;
- Să fie receptiv la nou și creativ;
- Să fie capabil să coordoneze activități diverse;
- Să fie capabil să se autoevalueze periodic și să realizeze schimbări în urma autoevaluării;
- Să realizeze diagnoza, prognoza și proiectarea activităților la disciplina pentru care este profesor;
- Să posede abilitatea de a da și ierarhiza sarcini;
- Să gestioneze corect bugetul de timp al celor cu care comunică.

c. Competențe de evaluare

- Să stăpânească tehnicile de control, de apreciere, de îndrumare, de perfecționare, de autoperfecționare;
- Să dețină capacități de analiză și sinteză, de construire a unor alternative, de luare a unor decizii optime în funcție

de contextual dat;

- Să respecte specificul fiecărui tip de lecție;
- Să poată aplica normele de deontologie profesională;
- Să stăpânească tehnicile de verificare a îndeplinirii și respectării deciziilor, a măsurilor și îndrumărilor.

d. Competențe decizionale:

- Să stabilească variante ale deciziei și să o aleagă pe cea mai potrivită în momentul comunicării unor aspecte;
- Să lucreze în grup sau în echipă;
- Să motiveze elevul pentru a-l urma ca lider;
- Să dovedească flexibilitate și curaj în luarea deciziei corecte în momentul evaluării;
- Să-și asume responsabilitatea pentru toate aprecierile și recomandările făcute, acțiunile întreprinse;
- Să cunoască/stăpânească legislația, în general și legislația școlară, în special.

e. Competențe de relaționare:

- Să manifeste încredere și respect față de cei pe care îi educă;
- Să comunice deschis cu elevii și să manifeste corectitudine în relațiile cu aceștia;
- Să colaboreze cu elevii și cadrele didactice;
- Să consilieze elevii pe diverse probleme;
- Să aibă capacitate organizatorică, de persuasiune și rezistență la stres.

f. Competențe de formare:

- Să participe la cursurile de formare recomandate pentru cadrele didactice;
- Să realizeze momente de formare a cadrelor didactice debutante;
- Să motiveze cadrele didactice pentru propria dezvoltare profesională;
- Să consilieze cadrele didactice pentru realizarea schimbărilor în procesul de predare-învățare-evaluare.

Bibliografie: 1. Stanciu, N., Stanciu, R.M., *Reflecții metodice și psihopedagogice*, Editura CCD „I.Gh. Dumitrascu” Buzau, 2005
2. Mariana Dragomir, *Managementul activităților didactice*, Editura Eurodidact, Cluj 3.
www.scribd.com/doc/.../Competențele-profesorilor

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/competentele-cadrului-didactic>)

Studiul evaluării on-line

De **Elena Liliana Anitoae**

Evaluarea joacă un rol important în procesul de învățare – atât evaluarea sumativă cât și formativă oferă informații despre progres și ghidează învățarea. Evaluarea este esențială pentru procesul de certificare și rezultatele sunt utilizate în mai multe feluri pentru a măsura evoluția și succesul elevilor, profesorilor, cursurilor sau ale instituțiilor. Datorită importanței evaluării, s-au dezvoltat diferite tipuri ale acestui tip de proces. Evaluarea, în special când este cuprinsă într-o sarcină sau exercițiu autentic de învățare, poate fi de asemenea parte din experiența învățării. Evaluarea online a crescut în popularitatea deoarece se crede că va ajuta la administrarea unor volume mari de notare și administrare.

În ciuda utilizării răspândite a computerelor în predare și învățare, utilizarea acestora în ceea ce privește evaluarea a fost limitată. Există o tendință de a asocia evaluarea bazată pe utilizarea computerului cu întrebările cu alegere multiplă, poate din cauză că așa s-a utilizat pentru prima oară tehnologia informatică. Evaluarea bazată pe utilizarea computerului nu face numai să genereze exerciții de rutină ca aceste întrebări cu alegere multiplă, ci poate îmbogăți experiența elevilor. Principala utilizare a evaluării online poate avea ca scop mai degrabă evaluarea formativă decât sumativă a elevilor. Acesta furnizează cea mai întâlnită formă de feedback prin intermediul forumurilor de discuții sau exercițiilor online. O altă utilizare populară a tehnologiilor online este predarea electronică a temelor care poate simplifica procesul administrativ. Cel mai puțin prețuită și utilizată este autoevaluarea, care are multe rezultate pozitive – de obicei încurajează independența elevului și îi ajută pe aceștia să dezvolte abilitățile necesare pentru o învățare autonomă (și pe tot parcursul vieții).

Există un număr de beneficii percepute în utilizarea computerelor în procesul de evaluare care pot fi enumerate ca:

- posibilitatea de a nota cu rapiditate și în mod adecvat un număr mare de răspunsuri.
- monitorizarea răspunsurilor elevilor.
- evaluarea poate avea loc într-un mediu cu acces deschis.
- evaluările pot fi păstrate și reutilizate.
- furnizarea de feedback imediat.

Articolele de evaluare pot fi selectate la întâmplare pentru a furniza un document diferit fiecărui elev. Evaluarea ar trebui să fie îndeajuns de flexibilă și diversă pentru a lua în considerare nevoile și circumstanțele diferite ale elevilor care urmează cursuri online. Flexibilitatea poate însemna:

- susținerea de exerciții de evaluare pentru a dovedi circumstanțele și nevoile elevilor;
- furnizarea de flexibilitate în durată sau furnizarea de opțiuni pentru situații neprevăzute pentru a compensa lipsa de fiabilitate sau diferențele în ceea ce privește conexiunile tehnologice;
- furnizarea posibilității de alegere a locului de desfășurare a procesului de evaluare deoarece elevii pot efectua exerciții de evaluare la locul de studiu, care poate fi acasă,

locul de muncă sau orice loc aleg.

Măsura în care aceste alegeri sunt disponibile în învățarea online depinde de mulți factori, inclusiv aspecte pragmatice de management al învățării și al cursanților, strategiile de predare utilizate, tehnologiile și software utilizat, cerințe de a începe și a finaliza la anumite date și așa mai departe.

Când e mai bună evaluarea online?

Evaluarea online este susținută de aceleași principii de valabilitate, fiabilitate, flexibilitate și echidistanță și utilizează multe din strategiile folosite în predarea și evaluarea tradiționale față în față. Diferența constă în contextul evaluării, în interacțiunile dintre evaluator și cei care sunt evaluați și procesele de colectare și administrare. Evaluarea online poate fi utilizată:

- ca o sursă independentă de dovezi pentru evaluare;
- ca o contribuție la întregul proces de evaluare;
- în vederea colectării, transmiterii și administrării materialelor de evaluare și resurselor.

Evaluarea online poate furniza:

- mai mare flexibilitate asupra locului, momentului și modului în care este efectuată evaluarea;
- o mai largă gamă de opțiuni elevilor pentru a-și demonstra cunoștințele și abilitățile.

Opțiunile de evaluare online

Evaluarea poate fi efectuată de către cadrul didactic, elev, colegi sau de către o persoană sau un grup din afară. Cele mai comune strategii de evaluare online utilizate în ÎPT sunt în prezent: utilizarea comunicării prin computer ca mediu de transfer pentru a trimite și a comenta pe marginea temelor de genul: eseuri; alcătuirea și predarea de portofolii; și pentru testarea pe computer, de ex. răspunsuri scurte, întrebări cu răspuns de tipul alegere multiplă și quiz-uri. Unele dintre opțiunile online enumerate în literatura de specialitate includ:

- teme scrise;
- participarea la discuții online;
- eseuri;
- publicarea lucrărilor/prezentărilor elevilor;
- quiz-uri și întrebări online;
- activități experiențiale, cum ar fi jocul de rol;
- teme colaborative;
- dezbateri;
- portofolii;
- revizui;
- examene online (cu carte deschisă, structurate, cronometrate).

Răspunderea elevului

Învățarea online, prin natura sa, necesită un grad de independență al elevilor și abilitatea de a rezolva probleme (adică, abilitatea de a rezolva probleme de învățare și probleme

tehnice). Lucrul în afara școlii, departe de profesori și colegi, înseamnă că elevii trebuie să-și asume responsabilități mai mari dacă doresc să reușească la cursurile online. În plus, există percepția conform căreia elevii sunt încurajați să-și asume și mai multe responsabilități pentru propriul proces de învățare pentru a face față așteptărilor angajatorilor și ale comunității. S-a încercat trecerea către abordări mai centrate pe elev în ceea ce privește predarea și învățarea care încurajează elevii să facă acest lucru. Se pare că acest principiu ar trebui extins și la evaluare. Autoevaluarea, evaluarea de către colegi, învățarea prin descoperire, reflecția și articularea sunt doar câteva metode prin care elevii sunt încurajați să-și administreze propria învățare și evaluare. Alte metode includ opțiuni de discutare a activităților de evaluare, mod de prezentare, durată a evaluării și decizii referitoare la punctaj sau notare. Provocarea care rămâne este aceea de a găsi rezultate măsurabile pentru a demonstra însușirea competențelor și a abilităților dorite.

Bibliografie:

ANTA — Australian National Training Authority, Assessment and Online Teaching, Australian Flexible Learning Quick Guide Series Bron, A. (2005). Understanding learning processes through adult education theory, In: Sabour, M'hammed & Koski, Leena (Eds.) Searching for the Meaning of Education and Culture. Hadjerrouit, S.(2007) Applying a System Development Approach to Translate Educational Requirements into E-Learning, Agder University College, Kristiansand, Norway. National Council for Curriculum and Assessment (2007), ICT Framework – A structured approach to ICT in Curriculum and Assessment, Ireland. SQA – Scottish Qualification Authorities, (2003) Guidelines on Online Assessment for Further Education, Scotland.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/studiul-evaluarii-on-line>)

Paradoxurile învățării on-line

De **Iuliana Gales**

Învățarea la distanță răspunde unei nevoi de individualizare a învățării și a adaptării acesteia la programul tot mai încărcat al vieții moderne. În acest spirit, cadrele didactice și nu numai acestea trec prin programe de formare continuă care au în componență un număr mai mare sau mai mic de ore on-line. Și aici apare paradoxul: on-line-ul cu reguli (chiar dacă acestea pot fi încălcate, păcălite, după o strămoșească tradiție.) Acesta trebuia să fie debutul unui articol despre formarea on-line, învățământul la distanță. Scriindu-l, mi-am dat seama că vorbim despre aceleași paradoxuri ale învățământului românesc. Formăm profesorii pentru ca aceștia la rândul lor să devină surse de formare pentru elevi, dar procesul reînținerii cadrelor didactice reia tarele învățământului de masă. Este mult și de

o calitate îndoielnică, o abundență de programe de formare care repetă aceeași informație și aceleași tipare, dar care sunt desprinse de realitatea din teren. Cele mai eficiente discuții de la aceste cursuri sunt cele non-formale, din pauze, când oamenii vorbesc despre problemele care îi frământă, când se pun în discuție situații reale și se obțin soluții aplicabile, sugestii reale. Așa că se ajunge la situația ciudată și hilară să se meargă la cursuri pentru pauze.

Revenind la formarea cadrelor didactice — li se cere profesorilor să se centreze pe elev în demersul educațional. Dar, când ei însiși devin învățăcei, profesorii constată că nevoile lor sunt ultimele luate în considerare. Deși sunt numite cursuri de formare continuă, acestea par de multe ori de inițiere, în sensul oferirii unui suport teoretic pedagogic și metodic de bază. (Acest fapt este explicabil și datorită faptului că multe cursuri se bazează pe cursurile de pedagogie din diferite universități.) Se va spune că există tineri care încă nu știu prea multe, având în vedere că formarea pe băncile facultăților a rămas în continuare deficitară, iar celor cu vechime mai mare nu le strică o reamintire a noțiunilor de bază. În realitate nimeni nu mai are timpul de a parcurge un suport teoretic stufos, așa că manualele respective (înflorător de mari și de groase) rămân doar dovezi ale existenței cursului și ale pregătirii teoretice ale autorilor. În compensație, varianta electronică constă în niște softuri drăguțe, dar cu informație minimală. Cursantul trebuie doar să manevreze niște obiecte, să bifeze unele căsuțe, or pentru aceste lucruri nu este nevoie de un număr mare de ore. Se spune că între două activități gen joc se citesc câteva pagini de curs. Poate, dar atunci de ce să stăm on-line?

O altă componentă a cursurilor on-line sunt forumurile. În aceste zone se presupune că există dezbateri asupra unui subiect de interes. Cele mai interesante sunt însă forumurile cu discuții libere. În rest, formatorul pune o întrebare banală din suportul de curs, iar cursanții copiază răspunsul. Se poate dezbate o întrebare de tipul: *"Care este definiția noțiunii.....?"* sau o cerință de tipul: *"Enumerați"*. Se va spune că inițiatorii unor astfel de cursuri s-au gândit la o implicare reală. Cu siguranță, însă modul în care se organizează învățarea duce totul în derizoriu. Învățarea la distanță presupune libertatea de a alege perioada în care pot și doresc să studieze. De aceea, e absurdă pretenția unor cursuri de a fi prezent on-line între anumite intervale orare. (Motivația e tot administrativă: formatorul trebuie să justifice îndrumarea cursanților timp de câteva ore.)

Né plângem că elevii se plictisesc și se plâng de irelevanța conținuturilor, deprinderilor și atitudinilor oferite de școală pentru viața reală. Dar același lucru li se întâmplă și profesorilor lor la cursurile de formare. De câțiva ani inițierea IT este o prioritate. La aceste cursuri participă și începători și mai pricepuți, căci cursul nu diferențiază diferite nivele de pregătire ale cursanților. Astfel, se pornește de obicei de la aproape zero pentru a ajunge inevitabil la crearea de "softuri", deși majoritatea cursanților și formatorilor știu că, după curs, nimeni nu va mai crea un asemenea soft și nici nu-l va implementa din motive practice și obiective. Rezultatul este o anulare a oricărui rezultat așteptat: începătorul nu a apucat să învețe, inițiatul nu s-a dezvoltat. Nu de puține ori sunt incluși în aceste programe oameni care nu știu să utilizeze un calculator, care nu au adrese de email și care nu doresc sau nu au nevoie de intervenția tehnologiei informatice în viața lor. Consecința este că apelează

la ajutorul unor prieteni sau unor tineri dispuși, contra unei sume modice, să parcurgă formarea on-line. Așa că ajung și profesorii să ia modelul *copy-paste* de la elevi.

Sunt pentru introducerea tehnologiei noi în instruire. Învățarea on-line este extraordinară prin oportunitățile și libertatea pe care ți-o acordă. Mijloacele IT introduse ca suport al învățării sunt de asemenea benefice atât prin simplitatea cu care se pot accesa informații numeroase, cât și prin modalitățile mult mai atractive de abordare a unor conținuturi, de familiarizare cu informații noi. Singura problemă este formalismul, respectiv excesul în a impune oamenilor un anumit program.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/paradoxurile-invatarii-on-line>)

Marketing educațional. O schimbare de paradigmă privind comunicarea, relațiile publice și crearea de imagine în învățământul contemporan

De **Madalin Rosioru**

Strategia de comunicare și relații publice a unității de învățământ, ce implică acțiuni coerente de creare de imagine, integrând elemente de cultură organizațională, este o certă necesitate a vremurilor noastre. Într-o situație ideală, școala se raportează în permanență la comunitatea locală, la elevi și părinți, precum și la personalul propriu, propunându-și să asigure condiții optime de comunicare internă și externă. În contextul actual, marcat de un grad sporit de descentralizare administrativă față de anii anteriori, de eficiența în comunicare ale unității de învățământ și de modalitatea în care aceasta este percepută în exterior, depinde într-o măsură importantă evoluția de ansamblu a școlii, vizibilă în statisticile de bază, referitoare la populația școlară, la asigurarea normelor didactice și a finanțării de bază și chiar complementare. În alte cuvinte, comunicarea în învățământul actual nu mai este de multă vreme opțională, iar competitivitatea dintre unitățile de învățământ generează oferte educaționale diverse, formulate după toate legile marketingului. Crearea de evenimente de relații publice sau de promovare, asigurarea vizibilității externe, sunt imperative pe care școala contemporană românească nu-și mai permite să le neglijeze, în contextul dinamicii demografice actuale, determinate de scăderea natalității, pe fondul precarității induse de criza economică, precum și de o emigrație încă importantă.

Strategia de comunicare și relații publice a unității de învățământ, ce implică acțiuni coerente de creare de imagine, integrând elemente de cultură organizațională, este o certă necesitate a vremurilor noastre, marcate de proliferarea necontrolată, de „hipertelia” tehnologică a mijloacelor de comunicare, într-o quasi-transparență greu de închipuit în urmă cu câteva decenii sau chiar ani...

Într-o situație ideală, școala se raportează în permanență la comunitatea locală, la elevi și părinți, precum și la personalul propriu, propunându-și să asigure condiții optime de comunicare internă și externă. Într-o situație reală, de disfuncții de comunicare depind imaginea, performanța și, în extremis, pe termen mediu și lung, însăși existența unității de învățământ: comunicarea eficientă devine încă o funcție – ingrată – asociată managementului unității școlare (indiferent de proporția de delegare a acesteia către consilierul de imagine sau către restul corpului profesoral).

În contextul actual, marcat de un grad sporit de descentralizare administrativă față de anii anteriori, de eficiența în comunicare ale unității de învățământ și de modalitatea în care aceasta este percepută în exterior, depinde într-o măsură importantă evoluția de ansamblu a școlii, vizibilă în statisticile de bază, referitoare la populația școlară, la asigurarea normelor didactice și a finanțării de bază și complementare sau proprii. În alte cuvinte, comunicarea în învățământul actual nu mai este de multă vreme opțională, iar competitivitatea dintre unitățile de învățământ similare ca profil sau din aceeași zonă generează oferte educaționale diverse, formulate după toate legile marketingului. Școala se poziționează, indiferent de nivelul ei, pe piața educațională locală (și nu numai) prin identificarea unor avantaje care o diferențiază de concurență (termenii economici nefiind întâmplători nici chiar în cazul unor instituții de învățământ preponderent bugetare), chiar a unor nișe, situație în care orice detaliu poate avea un rol determinant pentru beneficiarul-consumator.

Crearea de evenimente de relații publice sau de promovare, asigurarea vizibilității externe, sunt imperative pe care școala contemporană românească nu-și mai permite să le neglijeze, în contextul dinamicii demografice actuale, determinate de scăderea natalității, pe fondul precarității induse de criza economică, precum și de o emigrație încă importantă. Școlile aleg să comunice, intuitiv sau, mai rar, pe baze profesioniste, prin intermediul site-urilor sau blogurilor școlare, al forumurilor (de regulă oficiale sau consacrate, ale inspectoratelor sau specializate), dar și prin intermediul rețelelor de socializare, al comunicatelor și conferințelor de presă, al articolelor și emisiunilor radio-tv, al pliantelor, revistelor școlare și al tuturor ieșirilor în sfera publică: participări la concursuri, la activități sau la orice tip de eveniment susceptibil de a genera o imagine pozitivă. Evident, actul de comunicare nu este întotdeauna intențional, multe elemente scapă de sub control, apar crize de imagine, care trebuie gestionate, la rândul lor, după toate regulile artei.

„Hiptelia” comunicării (cu un termen preluat din *Strategiile fatale* ale lui Jean Baudrillard – Polirom, 1996), virată chiar în „obsenitate”, are riscurile ei. Canalele de comunicare nu sunt exclusiv formale/controlabile, ci și informale/necontrolabile. Este de remarcat și faptul că responsabilii cu administrarea imaginii unității de învățământ nu au, de cele mai multe ori, studii de

specialitate (comunicare și relații publice, jurnalism) sau experiență în PR, fiind deseori depășiți de schimbarea de paradigmă înregistrată recent în raporturile dintre domeniul educațional și relațiile publice...

O bună comunicare este esențială, fără a fi însă suficientă. Există, desigur, și un revers al medaliei: o grijă prea mare față de imaginea școlii poate uneori camufla deturnarea de la misiunea de bază a școlii, în speță procesul instructiv-educativ. Oricum acesta este, de regulă, copleșit de latura birocratic-administrativă care, în principiu, ar trebui să-i asigure o desfășurare optimă. În goana după o imagine bună, după excelența documentelor, după perfecțiunea formală, ca și în cazul acumulării punctelor pentru dosarele de gradatie, transfer etc., adesea se sacrifică tocmai scopul fundamental al învățământului, în absența căruia învățământul însuși nu ar mai avea niciun sens.

Remarcam, într-un articol anterior (publicat recent în volumul colectiv al Conferinței Naționale pentru Învățământ Virtual din 2013, *Tehnologii moderne în educație și cercetare*, București, 2013, sub titlul: „*Impactul și rolul site-urilor unităților de învățământ preuniversitar*”, pp. 342-347, în coautorat cu prof. Mirela Roșioru), raportarea de regulă eronată a managementului unităților școlare față de site-ul școlii, a cărui dimensiune de instrument de comunicare, de creare de imagine, nu e întotdeauna pe deplin conștientizată și cu atât mai puțin exploatată. Site-urile sunt plasate în mod tradițional în grija profesorului de informatică (sau a altui cadru didactic cu abilități tehnice, din zona disciplinelor realiste) și nu în cea a consilierului de imagine (cu specializare umanistă), rezultatul fiind, în mod previzibil, nefuncțional, static, pe scurt ineficient și aproape inutil.

Revista școlii, abandonată, în virtutea inerteiei, în sarcina profesorului de limba română (sau a altui cadru didactic cu abilități sau cel puțin veleități literar-jurnalistice), nu realizează, de regulă, trecerea către jurnalismul online (în condițiile în care numeroase periodice pe hârtie au dispărut, în ultimii ani, sau au migrat către mediul virtual, salvându-se într-o altă dimensiune, mai adaptată vremurilor în care trăim); departe de a ancora școala în realitatea contemporană, de a cultiva cel puțin anumite abilități jurnalistice ale elevilor, revista școlară nu le folosește, de cele mai multe ori, decât tot cadrelor didactice, care văd în ea un mijloc de a-și mai adăuga câteva puncte la dosar, prin publicarea unor articole oarecare într-o revistă lipsită de circulație, de vizibilitate, deci de relevanță.

În pofida inertiilor, consolidate de un management neinspirat sau pur și simplu copleșit de exigențele birocratic-administrative sau de dorința de control absolut (cu excepțiile de rigoare, cu atât mai notabile), vremurile se schimbă, într-un ritm din ce în ce mai alert: adaptarea la această schimbare de paradigmă, inclusiv din perspectiva comunicării, a relațiilor publice, a creării de imagine sau a marketingului educațional, poate constitui, alături de alți factori, cheia succesului pentru unele unități școlare – sau dimpotrivă. Deoarece există tendința consolidării poziției liceelor de prestigiu din fiecare județ (devenite, unele, colegii naționale), prin înglobarea ciclurilor de învățământ primar și gimnazial. Elevii buni (de fapt, părinții acestora, adevărații decidenți în cazul de față) au tendința de a se orienta către aceste licee puternice, în detrimentul școlilor gimnaziale tradiționale, care se văd confruntate cu noi provocări, greu de anticipat în urmă cu

ceva vreme...

Unele licee de top sau colegii naționale practică deja, deși la nivel neoficial, o adevărată politică de recrutare, nu doar de personal (unde legislația mobilității personalului didactic aplicată de inspectoratele școlare reglementează transferurile, spre deosebire de școlile particulare), dar și de elevi buni din școlile gimnaziale, cu bune rezultate la învățătură, concursuri, olimpiade școlare etc. (În contrapartidă, ca exemplu negativ, există facultăți care nici măcar o dată pe an, de zilele porților deschise din universitățile de care aparțin, nu se îndreaptă, spre deosebire de universitățile occidentale, către potențialii lor studenți, tratându-și viitorul cu o neglijență costisitoare pe termen mediu și de-a dreptul critică pe termen lung: de exemplu, o facultate de litere nu-și prezintă oferta educațională nici măcar elevilor din secțiile filologice bilingve sau intensive din liceele de top, încurajându-i pe aceștia să se reorienteze spre alte facultăți, din țară sau chiar din străinătate.)

Jocul se schimbă, cu tot cu reguli: introducerea finanțării per capita nu a făcut decât să scoată la lumină, la un moment dat, mecanismele economice care subîntind inclusiv domeniul educațional, încă preponderent bugetar, evidențiind noțiunea primordială de competitivitate, din perspectiva căreia crearea de imagine și-a dobândit/dovedit o importanță din ce în ce mai mare...

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/marketing-educational-schim-bare-de-paradigma>)

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice